

ETIKAI KÓDEX

A Magyarországi Református Egyház közoktatási intézményeiben dolgozó pedagógusok számára
Országos Református Tanáregyesület (ORTE), 1998

Bevezető

A nevelési és oktatási munka felelős etikai cselekvés. Ezért a református közoktatási intézmények gyakorlatában keresztyén erkölcsi alapelvek érvényesülnek. Ezeknek átfogó hatálya kiterjed mindazokra, akik bármilyen mértékben részt vesznek az intézmény fiataljainak nevelésében. A nevelési célokat tekintve valamennyi kisegítő dolgozó az oktatást végző tanárok munkatársa.

Az Etikai Kódex nem illemszabályok gyűjteménye és nem is olyan kézikönyv, amely részletesen szabályozza a nevelők felelős cselekvését. Csupán azokat az íratlan, de közmegegyezéssel elfogadott etikai normákat sorolja fel, amelyek mindenkor időszerűek. Nem szabad csupán szankcionáló jellegűnek lennie. Kívánatos, hogy az intézmények belső szabályzataiban megfogalmazott kötelezettségeket és jogok a kódex szelleméhez igazodjanak. A református iskolákban a kötelezettségek teljesítése mindig megelőzi a jogok érvényesítését, ezért a református Etikai Kódex a következő sorrendben rögzíti a nevelők és egyéb dolgozók kapcsolatrendszerét, vagyis:

1. elvárható kötelezettségüket
 - a reábízott növendékek,
 - a tanítványok családja,
 - a kollégák iránt,
 - valamint az intézményhez, annak dolgozóihoz
 - az egyházhoz,
 - a nemzethez, a néphez
 - és saját szaktárgyukhoz,
 - tágabb értelemben az egyetemes kultúrához való viszonyukban,
2. jogaikat, amelyek lehetővé teszik számukra a helytállást munkakörükben, tanári szabadságuk megélését tanítványaik tehetségének kibontakozása érdekében.

Ebben a formájában ez a kódex nem tekinthető a református közoktatási intézmények örökérvényű dokumentumának. A vezérlő általános értékek újbóli felfedezése felfrissítheti majd a gyakorlatot is. Aki Isten kijelentése alapján ennek az Etikai Kódexnek a megállapításaihoz képest majdan jobbra tanít, annak engednünk kell!

I. Bibliai alapelvek

1. A református hitelvek és az iskola

A keresztyénség tanítása szerint, a felelős erkölcsi cselekvés Isten igéjének útmutatására adott engedelmes válasz. Ezért a református intézményekben folyó nevelői és oktatói munkát az alábbi igei szempontok határozzák meg.

1.1 A legfontosabb hitbeli alapelvek fogalmi tisztázása.

A Solus Christus (Egyedül Krisztus!) reformátori alapelv szerint egyedül a mennybement Jézus Krisztus a mi közbenjárónk Isten és ember között, aki szüntelenül könyörög érettünk mennyei Atyja

előtt. Éppen ezért a református iskola pedagógusai nevelői-oktatói munkájuk és kollegiális-testvéri kapcsolataik minden nehézségével és válságával ahhoz a dicsőséges Úrhoz fordulhatnak, akinek „adatott minden hatalom mennyen és földön” (Mt 28,18), s „aki az Isten jobbán van és esedezik is értünk” (Róm 8,34, 1Tim 2,5).

Sola Scriptura (Egyedül a Szentírás!) reformátori alapelv szerint hitünk és életünk zsinórmértéke a Biblia, Isten Igéje. Mindazt, ami „az üdvözítő hitre”, és „az Istennek tetsző élet helyes alakítására vonatkozik” (II. Helvét Hitvallás I/1.) ebből ismerhetjük meg. Ezért a református iskola pedagógusai mind nevelői-oktatói munkájukat, mind kollegiális-testvéri kapcsolataikat erre építik (2Tim 3,16).

A Sola gratia (Egyedül kegyelemből!) reformátori alapelv szerint üdvösségünk és örök életünk egyetlen alapja Istennek a Jézus Krisztusban megjelent és megvalósult ingyen kegyelme. Ennek summájára: az ő váltságshalála és feltámadása által, minden emberi érdem nélkül van megigazulás és megszentelődés. Ezért a református iskola pedagógusai mindenkor a kegyelemre szorultságuk tudatában végzik nevelői-oktatói munkájukat, s alakítják kollegiális-testvéri kapcsolataikat (Róm 3,24, Ef 2,8).

A Sola fide (Egyedül hit által!) reformátori alapelv szerint ez az üdvösség és örök élet csak azoké, akik azt hit által elfogadják. Ez az Isten Igéjének megismerésére épülő, iránta érzett szívbeli bizalomból fakadó és a Neki való engedelmisségben megvalósuló hit teszik személyessé és hathatóssá az ingyen kegyelmet számunkra. Ezért a református iskola pedagógusai nevelői-oktatói munkájuk és kollegiális-testvéri kapcsolataik minden vonatkozásában ezt a hitet igyekeznek felmutatni, s a reájuk bízottakat erre a hitre igyekeznek elsegíteni (Róm 3,28, Gal 2,16).

Ezekből következik a Soli Deo Gloria (Egyedül Istené a dicsőség!) az emberi élet legfőbb értelme és célja, hogy az elnyert üdvjavakért Istent dicsőítsük életünk minden vonatkozásában. Éppen ezért a református iskola pedagógusai nevelői-oktatói munkájuk és kollegiális-testvéri kapcsolataik során minden eredményért Istennek adják a dicsőséget, a minden feladatuk végzését ennek a legfőbb jónak a felmutatása motiválja (Ézs 48,11, 1Kor 10,31).

1.2 A református iskolák pedagógusai tisztában van azzal, hogy keresztyén erkölcsi alapelvek csak Isten Igéjének útmutatására adott engedelmes válaszként érvényesülhetnek nevelői-oktatói munkájában és kollegiális-testvéri kapcsolataiban. Hit és erkölcs ezért ok-okozati viszonyban van egymással, ami nem zárja ki a keresztyén hit nélküli etikus cselekvés és életvitel lehetőségét és minden nevelőtől elvárható szükségességét, de a református iskola pedagógusainak különösen is arra kell törekedniük, hogy „hitükben mutassák meg az igaz emberséget” (2Pét 1,5-7, Jak 2,17, Ef 2,8-10).

A református iskolák pedagógusai tisztában vannak azzal, hogy Isten Igéjében az evangélium és a törvény egységet képez. Az Ószövetség nemcsak törvény, hanem evangélium is, az Újszövetség pedig nemcsak evangélium, hanem törvény is. A törvény az evangélium formája, az evangélium a törvény tartalma. Egyik feltételezi a másikat. A törvény nem jelent önmegváltást és nem nevel öngazultságra, az evangélium pedig nem jelent büntetlenséget és nem nevel szabadosságra. Ezért a nevelői-oktatói munkában és kollegiális-testvéri kapcsolatokban nem szabad a törvényt alkalmazni evangélium nélkül, sem az evangéliumot hirdetni a törvényre való utalás nélkül.

A református iskolák pedagógusai tisztában vannak azzal, hogy keresztyén hitükből fakadó, az evangélium és a törvény harmóniájában megvalósuló erkölcsi cselekedeteik legfőbb motivációja és letéteményese az Isten- és emberszeretet. E kettő megkülönböztethető, mert Isten és az embertárs nem azonosítható egymással, de mégis elválaszthatatlan, mert az elsőből a legszerveesebb módon

következik a második. Ezért az Isten akaratát kereső, s az embertárs javára szolgáló szeretetet soha nem szabad kijátszani vagy szembefordítani egymással, sem a nevelői-oktatói munkában, sem a kollegiális-testvéri kapcsolatokban (Mt 22,37-40, Róm 13,8-10).

2. A református hit- és etikai alapelvek érvényesülése az iskolában

A református tanintézményekben folyó nevelői és oktatói munkát, valamint a kollegiális-testvéri kapcsolatokat az alábbi szempontok határozzák meg.

Kálvin szerint két összetevője van az igazi bölcsességnek: Isten és önmagunk helyes ismerete. A Sola Scriptura alapelvéből következően ennek az ismeretnek egyedül Isten Igéje lehet a forrása. A keresztyén nevelő ezért a kijelentésből ismeri meg a mindenható Isten szuverenitását, azaz hatalmának, bölcsességének, szeretetének, egész lényének abszolút voltát, s ezáltal belsőleg függetlenné válik minden emberi hatalmaskodástól és hamis tekintélytől. A Szentírás tekintélye által irányított, azaz a szuverén Isten vezetése alatt működő iskola, illetve annak nevelő-oktató pedagógusa ezért autonóm, illetve teonom intézmény, illetve személy. Számukra kizárólag az élő Isten a végső törvényadó, tehát minden hamis emberi abszolútummal szemben ez a legfőbb isteni szuverenitás érvényesül tevékenységükben. A református iskolák pedagógusai ezt az elvet úgy gyakorolják munkájukban és emberi kapcsolataikban, hogy ez nem vezet náluk öntörvényűségekre vagy az egyházi és társadalmi normák áthágásához (Róm 8,1-2, 1Kor 6,12, 2Kor 3,17, Gal 4,4-7).

A református keresztyén pedagógusnak hivatás és magánéleti gyakorlatában, vallott és cselekedett értékeiben, a Sola gratia alapelvet két vonatkozásban kell nagy körültekintéssel megjelenítenie.

Az egyik az evangélium és a törvény egységének érvényre juttatása nevelői munkája során. A törvény ugyanis nemcsak eszköz a pedagógus kezében, hanem viszonyítási pont is, hogy tevékenységét ne az önkény vezesse. Viszont az evangélium, amely a külső előírások keretei között kiteljesedő emberi szabadság és méltóság forrása, nem alternatívája a fegyelmezésnek, a rendre és rendszerességre nevelésnek, tehát a törvénynek. Az a viselkedés és életvitel ugyanis, amely csak a hatalom és a tekintély hatására valósul meg, nem épül be a személyiségbe, míg az a kizárólag jogokra hivatkozó, felelősséget nem ébresztő nevelés, amely az embert teszi meg minden dolgok végső mércéjének, rombolja a személyiséget.

A másik a tanító és a tanítvány kapcsolatának helyes értelmezése és megvalósítása. A tanítvány a református keresztyén pedagógus számára olyan, akiben Isten ajándékait, Tőle kapott talentumait fedezheti fel. Ezért sohasem a saját képére és hasonlatosságára formálja a rábízott fiatalokat, hanem kellő alázattal pályairányultságukat segíti, hogy fel tudják mutatni a képességeket, amelyeket csak ők kaptak Teremtőjüktől.

A nevelés tehát nemcsak vezetés, irányítás által, hanem a mintakövetési, azonosulási folyamatokat elindító interakciók révén is kívánatosá teszi az értékeket, ezért a keresztyén pedagógus és tanítvány kapcsolata akkor megfelelő, ha a következő dolgokban a kölcsönösség jellemző rá:

- a) elfogadják egymás szerepeit, annak tartalmi jellemzőit, s tisztában vannak a magukéval,
- b) nyíltak, azaz egyenesek és őszinték egymáshoz, s ezzel nem élnek vissza,
- c) értékelik, becsülik egymást az esetleges konfliktusok ellenére is,
- d) a szerepkülönbözőség ellenére kapcsolataikra a kölcsönös függőség jellemző,

- e) az elkülönülés, vagyis az egyéni véleményalkotás, kreativitás megnyilvánulási lehetősége érzelmi megtorlás nélkül valósul meg,
- f) igényeik kielégítése nem a másik rovására történik.

Mindez rendkívüli elkötelezettséget, felelős hivatástudatot igényel, ezért a református keresztyén pedagógus érett, kongruens személyiség, aki nemcsak az iskola, az egyház hagyományával azonosul, hanem erős nemzeti identitással is rendelkezik. Akkor tekinthető megfelelő színvonalúnak oktatói-nevelői tevékenysége, ha a rábízott tanulókkal bensőséges és egyúttal optimális távolságot tartó kapcsolatban meg tudja jeleníteni a fentieket.

A Sola fide alapelv nem jelenti azt, hogy az ember hitélete megismerés és tudás nélkül is teljes lehet. Ezért a református pedagógus minden tőle telhetőt megtesz annak érdekében, hogy a rábízott tanuló a teremtett mindenség megismerésében, művelésében és megőrzésében élen járjon, nyitott legyen az egyetemes emberi civilizáció valamennyi időtálló értékének befogadására, és minden erőfeszítést megtegyen nemzeti kultúránk megőrzésére, gyarapítására és továbbadására. Hit és tudás harmóniájában kell törekednie saját spirituális és intellektuális növekedésére (Zolt 78,1-7, 2Pt 1,5-7).

Mivel a Solus Christus alapelv nem neveli az embert a munkavégzés elhanyagolására, hanem minden tevékenységének végzésében Jézus Krisztus iránti bizalmat ébreszt benne, a református keresztyén pedagógus nevelői-oktatói feladati során felmutatja az imádság és a munka egységét (Orando et laborando). Annál is inkább, mivel a munkaerkölcs a jellem és a műveltség egyik fokmérője. Ezért a keresztyén nevelőnek különösen is törekednie kell arra, hogy Istennel való imádságos kapcsolatából fakadóan hiteles mintája legyen a színvonalas munkavégzésben is testet öltő krisztusi jellemnek (1Thessz 4,11, 2 Thessz 3,10-12).

A Soli Deo Gloria alapelvből következik, hogy a keresztyén ember abban a tudatban él és dolgozik, hogy Isten őt kiválasztotta és elhívta bizonyos feladatok betöltésére. Ezért az elhívás bibliai gondolata, azon túl, hogy belső rendet és harmóniát kölcsönöz a református keresztyén pedagógus számára, nevelői-oktatói munkájában és kollegiális-testvéri kapcsolataiban az őt körülvevő közösségek (család, gyülekezet, iskola, nemzet, emberiség) iránti elkötelezett és felelős cselekvésre ösztönzi. Ez békességre és igazságosságra való törekvést jelent, és egyúttal magában foglal minden olyan jószolgálati kezdeményezést is, amelyik személyválogatás nélkül segíti elő az emberi méltóság és tudás kiteljesedését (1Móz 1,26, Jak 4,17).

II. A nevelő konkrét élethelyzeteinek etikai megítélése

1. A nevelő kapcsolata tanítványaival

1.1 A tanítás nehéz és igényes munka. A pedagógus egész személyiségével nevel. Nevelési tényezőnek számít minden megnyilvánulása. Ezért tudatában kell lennie annak, hogy akarva-akaratlan mindig vonzó, követésre méltó vagy taszító példát, mintát jelent tanítványai számára. Tudnia kell, hogy tevékenysége nem csupán „fizetett foglalkozás”, hanem „választott hivatás”.

1.2 A keresztyén nevelő hivatásának gyakorlása közben nem a saját népszerűségére törekszik, hanem a szigorú szeretet és az irgalmasság együttes gyakorlására.

1.3 A keresztyén nevelő két legfontosabb és leginkább kiemelhető tulajdonsága, hogy egyrésztől szaktárgyában a módszertani és szakmai tudása uralkodjék, másrésztől pedig szeresse a diákot úgy,

hogy meg is érezze a szeretetét. Tudás és szeretet! A tudást meg lehet szerezni, a szeretetet pedig szükséges gyakorolni. E két személyes sajátság alapján lehet felelős törekvéssel kialakítani a nevelői pályához, hivatáshoz elengedhetetlenül szükséges kommunikáció-készséget.

1.4 A keresztyén pedagógus legyen kész lelkipásztori feladatok ellátására is. Ennek érdekében gyarapítsa pszichológiai és hitbéli ismereteit. Az erejét meghaladó esetekben kérje az iskola lelkipásztorában jártasabb szakembereinek (pl. lelkész) segítségét.

1.5 A nevelő tanítványait kellő bölcsességgel formálja, és koruknak, nemüknek megfelelő magatartásformával irányítja. Sokféle szempontból kiegészítheti a szülők igyekezetét. Minden helyzetben meg kell őriznie nevelői mivoltát. Semmilyen körülmények között sem fedezheti a munkáját elhanyagoló, a szabályokat megszegő, a vétséget elkövető diákokat.

1.6 A nevelő nélkülözhetetlen erénye a tanórai pontosság, a szakmai munka rendszeressége és egyéni megnyilvánulásban a kiszámíthatóság.

1.7 A keresztyén nevelő beszédéből mindig komolyság, derű, megbízhatóság és törődés érezhető ki. Belső bölcsessége szerint a tanítványai előtt soha nem szól illetlenül, nem használ félreérthető kifejezéseket. Szaktárgyától függetlenül törekszik arra, hogy beszédmódja, mondanivalója igényes, árnyalt, pontos, szép magyar nyelvi megformálása is mintául szolgálhasson tanítványainak. Tudja, hogy ez a személyiségformálás fontos eszköze.

1.8 Tanártársairól a diákok előtt tisztelettel beszél, úgy ejti ki nevüket, beosztásukat, ahogyan azt a diákoktól is elvárja az intézmény.

1.9 A keresztyén nevelő családszerető, és ezt kifejezésre juttatja szavaiban és magatartásában.

1.10 Mivel a pedagógus iskolai tevékenységében rendszerint problémamegoldást végez, az ehhez szükséges megfelelő iskolai légkör megteremtésekor segítségére lehet a humor is, amely nem tévesztendő össze az életre szóló lelki sérülést is eredményezhető gúnyolódással.

1.11 A nevelő a tanítványától vagy a tanítványáról birtokában levő ismereteket, amíg az a tanítvány érdekeit szolgálja, bizalmasan és titkosan kezeli, a tanítványával nem közöl reá nem tartozó tényeket. A nevelő az iskola szabályzataiban előírt titoktartást nem szegheti meg, a nevelőtestület az üléseken elhangzottokról a határozatok kivételével senkit nem tájékoztathat. Ha a bizalmas információkat keresztyén pedagógusi felelősségéből fakadóan tovább kell adni, azt lehetőség szerint először az érintettel beszéli meg. Ezután értesíti az ügyről az intézmény igazgatóját. A hatóság értesítése az igazgató feladata.

A nevelő soha nem teheti meg, hogy kollégájával kapcsolatos panaszait kiviszi a növendékek közé – még kevésbé azt, hogy a növendékeket az érintett kollégája ellen hangolja. Nem csorbíthatja kartársai emberi és szakmai hitelét.

1.12 Amíg a tanulói jogviszony fennáll, a nevelő intim, testi kapcsolatot tanítványával nem létesíthet.

1.13 A keresztyén nevelő mértéktartó. Szenvedélybeteget az intézmény nem alkalmazhat, illetve alkalmatlanságát meg kell állapítani.

1.14 A keresztyén nevelő külső megjelenésében is kulturált, ápoltságú, mértéktartó. Ajánlatos, hogy a nevelő rendszeres testgyakorlással ápolja fizikai erőnlétét, ezzel az egészséges életmódra nevelésben jó példával jár elöl.

1.15 A keresztyén nevelő tanítványait következetesen és igazságosan osztályozza. Az osztályozás sohasem lehet a megtorlás vagy a fegyelmezés eszköze a nevelő kezében, mégis komoly nevelési tényezővé válhat. A keresztyén nevelő mindenkinek megadja a javítási lehetőséget, mert az igazságosságra törekvő minősítés a teljesítményen túl figyelembe veszi a növendék erőfeszítéseit és végzett munkáját.

1.16 Saját tanítványát magántanítványként óradíj ellenében nem taníthatja.

1.17 A keresztyén nevelő tisztában van azzal, hogy eszköz Isten kezében, s munkája eredményeiért elsősorban Neki tartozik. A hitben élő pedagógus tekintélyének záloga a hálával mutatott példaadása cselekedeteiben. Az a nevelő, akinek szavai és tettei összezsengenek, hitelessé válik tanítványai előtt. A hitelvesztés romboló tényező. A református intézmény pedagógusa a hivatásából következő alázattal elismeri hibáit és tévedéseit, és törekszik azok kijavítására. A keresztyén nevelő szaktárgyait biblikus szemlélettel oktatja.

2. A nevelő kapcsolata munkatársaival

2.1 A tanintézmény jó légkörét elsősorban a nevelők nyílt és őszinte viszonya biztosítja. Ez láthatóvá válik a nevelők egymás iránti kölcsönös bizalmában és megbecsülésében, az idősebb kollégák iránti tiszteletben, a szakmai tapasztalatok megosztásában, az egymástól való tanulás örömeiben, a jó tanácsok elfogadásában, a baráti kapcsolatokban, egymás tudásának elismerésében, és abban, hogy egymás szaktárgyait kölcsönösen fontosnak tartják.

2.2 A keresztyén nevelő olyan munkatársaknak tekinti kollégáit, akikkel közös ügyük az evangéliumi nevelés. Ezért kapcsolatukat mindig a kölcsönös segítségnyújtás határozza meg. Ha a kollégája részéről olyan emberi gyengeséget vagy eltévelyedést tapasztal, amely károsan befolyásolja az egész intézmény jó hírét, rossz irányba viszi a növendékek gondolkodását, megbotránkoztatja a reá bízottakat, akkor ezt jó lelkiismerettel és a jobbítás szándékával négy szemközt közli az illető kollégával. Amennyiben nem használt jó szándéka és a jó tanács, az esetről tájékoztatnia kell az intézménybeli közvetlen felettesét.

2.3 A tanintézet színvonalas működése érdekében valamennyi nevelőnek felelős kötelessége a kollégák szakmai tekintélyét megőrizni, emelni. A munkaközösségben arányos és méltányos teherviselésre kell törekedni.

2.4 A pedagógus alapmagatartása a szerénység és a mindenkori segítőkészség. A keresztyén nevelő tudja, hogy hivatásbeli szolgálatot végez, amelyhez az erőt és a képességet nem emberektől kapta. A keresztyén nevelő Istentől kapott ajándékaival nem kérkedik, és nem igényli az emberek dicséretét. Az előjáróknak viszont kötelessége a jó munka elismerése.

2.5 A békességre való törekvés a nevelői közösség erénye. Az összeférhetetlen pedagógus az intézmény jó működését akadályozza, az ilyeneknek szüntelen önvizsgálat ajánlható. Ha a többszöri figyelmeztetés nem használ, az összeférhetetlen nevelőtől meg kell válni. A vezetőnek törekednie kell, hogy ez a lépés idejében megtörténjen, és a tantestületnek ebben erkölcsi súlyával segítenie kell a vezetőt.

2.6 Ha a pedagógusok között szakmai, tudományos vita támad, törekedjenek egymás megértésére és a megbékélésre. Tanácsos kikérni az illető tudományág vagy szaktárgy egyik

szakteknitelyének véleményét. A vitás kérdéseket a kollégák egymás között, a növendékek távollétében tisztázzák.

2.7 Módszereinek és eljárásainak megválasztásában a pedagógusnak a tárgy természetéhez illő önállósága van, ezzel a szabadságával azonban nem élhet vissza. Ez a szabadság a fegyelmezési tevékenységre is vonatkozik. Ha vitás eset alakulna ki tanítási módszerét és eljárást illetően, köteles igazgatójának vagy szaktárgyi kollégáinak észrevételeit megfontolni, útmutatásaikat elfogadni.

2.8 A keresztyén pedagógus az iskolával kapcsolatos bizonytalan híresztelések tisztázására törekszik.

2.9 A hittantanárra és a többi tárgyat oktató pedagógusra ugyanazok az etikai követelmények vonatkoznak.

2.10 A diakóniai lelkületből következően a keresztyén pedagógus kapcsolatot tart beteg kollégáival. Nyugdíjas tanártársait számon tartja és megbecsüli.

3. A nevelőnek iskolájával való kapcsolata

3.1 A keresztyén nevelő szereti intézményét, és azt – munkaköri kötelezettségein felül is – a jó sáfár és a gondos gazda hűségével szolgálja.

3.2 A keresztyén iskolában az iskolavezetés és a nevelőtestület tagjai munkatársi közösséget alkotnak.

3.3 A református nevelőnek illik ismernie intézménye rövidebb-hosszabb történetét, azzal a küzdelmes, áldozatos múlttal együtt, amelyben a gyülekezetek létrehozták a református iskolarendszert. Ezért a múlt üzen a jelennek, s még komolyabb, hűségesebb odaadásra, szolgálatra kötelez.

3.4 A nevelők csak akkor várhatnak el viszonttiszteletet, ha az intézmény nem pedagógusi munkakörben alkalmazott dolgozóit is munkatársaknak tekintik a közös nevelői és oktató célok megvalósításában. Amint kapcsolatba kerülnek a fiatalokkal, ezek a dolgozók is válhatnak nevelési tényezővé. Így a munkatársi viszony a pedagógusok és az egyéb alkalmazottak között a kölcsönös megbecsülésre épül, s ez a növendékek szemében jó példaként szolgál. Ugyanakkor – az egész intézmény javára – elvárható a nem pedagógus alkalmazottak szolgálatkészsége.

3.5 Az intézményi szabályok előírásainak megtartása és megtartatása mind a nevelők, mind a vezetők elemi kötelessége. Ennek megfelelően a nevelőnek készséggel kell vállalnia minden olyan feladatot, amelyik hozzátartozik a pedagógusi munkakörhöz. Nem szabad azonban a nevelőnek annyi egyéb (közéleti, politikai stb.) feladatot vállalnia, hogy ezek az oktató és nevelő munkája rovására menjenek.

3.6 Az intézmény előjáróinak erkölcsi kötelessége a nevelői-oktatói feladatok felelős szakmai és erkölcsi ellenőrzése és értékelése.

4. A nevelő kapcsolata tanítványai szüleivel, családjával

4.1 A nevelő nevelési céllal keresztyén értékrenden alapuló kapcsolatot épít ki tanítványai szüleivel, de sem a gyermek, sem a szülő bizalmával nem élhet vissza.

4.2 A nevelő mindig kész megosztani a szülőkkel minden, a gyermekre vonatkozó ismeretét. A nevelő véleménynyilvánítása legyen tárgyyszerű, s szorítkozzék a tanítvány szellemi, lelki, testi fejlődésére. Vannak azonban esetek, amikor ez a tájékoztatás külön mérlegelést igényel. A nevelő döntését, illetve felelős cselekvését ilyenkor egyedül a gyermek, illetve a közösség érdeke szabja meg.

4.3 A nevelő a szülőktől a gyermekükért végzett pedagógusi tevékenységéért ellenszolgáltatást nem vár és nem is fogad el.

4.4 A nevelő a nevelés hatékonyságának érdekében törekedjék a reá bízott fiatalok, gyermekek családi háttérét megismerni. A tolakodó magatartást kerülnie kell.

5. A nevelő kapcsolata egyházával

5.1 Kívánatos, hogy a nevelők hitben élő, áldozatkész tagjai legyenek a saját gyülekezetüknek és egyházuknak.

5.2 A református iskolában a különböző felekezetű nevelők között kölcsönös megbecsülés és bizalom kívánatos.

5.3 A szoros egyházi kapcsolattal nem rendelkező nevelőtől az iskola elvárja, hogy a Magyarországi Református Egyház törvényes rendjét elfogadja, és azokkal ellentétes nézeteket ne terjesszen.

5.4 Az egyházi tanintézményben szolgálatot vállaló nevelő azzal is példát mutat, hogy az istentiszteleti és gyülekezeti alkalmakat is hűségesen látogatja.

6. A nevelő hazaszeretete

6.1 Kívánatos, hogy a református intézmények nevelői szaktárgyaikat ne csak magas színvonalon tanítsák, hanem erősítsék a rájuk bízottak nemzeti elkötelezettségét. A keresztyén nevelőnek a hazaszereteten is jó példát kell mutatnia.

6.2 A református tanintézmények nevelőinek kötelessége a református egyház sajátos nemzetformáló örökségének ápolása.

7. A nevelő és szaktárgya(i)

7.1 A nevelő köteles tudását folyamatosan mélyíteni, a szaktárgyaival kapcsolatos újabb eredményeket figyelemmel kísérni. Kívánatos, hogy a református oktatási intézmények hagyományainak megfelelően minél több nevelő végezze a munkáját a „tudós tanár” tekintélyével.

7.2 A keresztyén tanár a tudását azért gyarapítja, hogy minél több ismeretet adhasson át tanítványainak. A felelősségérzettől áthatott nevelő egy egész életre szólóan meghatározhatja növendékeinek a tudomány iránti szeretetét.

„Úgy ragyogjon a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák jó cselekedeteiteket, s dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat!” (Mt 5,16)

1. A nevelő kapcsolata tanítványaival
2. A nevelő kapcsolata munkatársaival
3. A nevelőnek iskolájával való kapcsolata
4. A nevelő kapcsolata tanítványai szüleivel, családjával
5. A nevelő kapcsolata egyházzal
6. A nevelő hazaszeretete
7. A nevelő és szaktárgya(i)